

EIGEN WAARHEID

Compliance staat sinds de schandalen bij Enron en Worldcom op de kaart. De primaire beleving drijft op een circus van externe regelgeving waaraan een organisatie heeft te voldoen. Om er als organisatie aan te voldoen heeft nogal wat voeten in de aarde, al was het alleen maar om ervoor te zorgen dat verantwoordelijken hun handen in het vuur kunnen steken. Maar is die perceptie van uitsluitend externe drijfveren wel correct of is er meer in compliance-land? En naast het al dan niet correct zijn van die perceptie, is er een manier waarop we meer impliciet compliant kunnen zijn?

Wordt de 'begrenzing' van de totale gang van zaken van een bedrijf wel uitsluitend gevormd door externe wet- en regelgeving? Dat zou toch wel heel vreemd zijn. Waar is dan de bedrijfseigenheid in termen van begrenzing? Is die ene grens wel voldoende of zijn er nog andere grenzen, die onder het regiem van compliance even kaderstellend kunnen en moeten functioneren. En welke grenzen zijn dat dan? Te denken valt aan de vrijwillig, maar wel dwingend, aan zichzelf gestelde grenzen van organisatorische waarden, contractuele verplichtingen, geadopteerde maatschappelijke verplichtingen, etcetera. De compliance van de organisatie beweegt dan zich dan tussen de begrenzing van wettelijke, regelgevende en organisatie eigen kaders. Binnen die laatste categorie is er de mogelijkheid om binnen de zelf gekozen grenzen ruimte te geven aan zowel harde zakelijkheden, als ethische en/of morele waarden. Vanaf een kleine afstand bezien lijkt de compliance-benadering met begrenzing vanuit deze twee optieken een meer aan de realiteit recht doende benadering.

En dan vraag twee, is het mogelijk om meer impliciet compliant te zijn? Gegeven de aard van dit blad, BPM, luidt het antwoord natuurlijk positief: Benoem verantwoordelijkheden, maak een procesmodel en zorg dat de medewerkers zo gaan werken, al dan niet met behulp van een BPM-tool en je kunt je verantwoorden en compliance bewijzen. De praktijk is echter weerbarstig. Wet- en regelgeving wijzigen continu, evenals de maatschappelijke beleving. Welke organisatie had er twintig jaar geleden een paragraaf over maatschappelijk verantwoord ondernemen in de jaarstukken? Daarnaast lijdt de wet- en regelgeving en de maatschappelijke perceptie ook nog eens aan interpretatieverschillen.

Er is dus niet één versie van de waarheid. Een control framework alleen is niet genoeg. Elke organisatie zal om compliant te handelen de eigen interpretatie moeten vastleggen om een kader te hebben dat maatgevend is voor het control framework. Dat impliceert het hebben van een kader waarin de interpretatie, de eigen versie van de waarheid, is opgenomen – dit naast en ten opzichte van het bestaande control framework. Die tweetrapsraket van interpretatie en BPM-implementatie resulteert in een impliciete compliance die, mits goed 'getoold' en wel, in staat is om beheersbaar en zonder verlies aan compliance de eigen versie van de waarheid duurzaam te managen.

Bert van der Linde (a.c.vd.linde@freeler.nl) is consultant op het grensvlak van Business en ICT.

